

Quản lý hoạt động đổi mới phương pháp dạy học môn tiếng Việt lớp 5 ở các trường tiểu học quận Bình Tân, thành phố Hồ Chí Minh

Nguyễn Thị Bích Vân*

* Trường Đại học Trà Vinh

Received: 25/12/2022; Accepted: 30/12/2022; Published: 2/1/2023

Abstract: On the basis of theoretical and practical research on management of innovative activities of teaching Vietnamese in grade 5 at primary schools in Binh Tan district, Ho Chi Minh City, the article proposes measures to manage activities. above; in order to contribute to improving the quality of teaching in general and the quality of teaching Vietnamese in particular in Binh Tan district, Ho Chi Minh City.

Keywords: Innovating teaching methods, 5th grade Vietnamese, Binh Tan district, Ho Chi Minh City

1. Đặt vấn đề

Quận Bình Tân, Thành phố Hồ Chí Minh trong những năm qua các trường tiểu học của quận đã có nhiều cố gắng nâng cao chất lượng giáo dục toàn diện, nhiều trường đã được công nhận trường chuẩn quốc gia, một số được kiểm định chất lượng và công nhận chuẩn chất lượng giáo dục. Mặc dù đã đạt được nhiều kết quả, nhưng việc quản lý dạy học nói chung và quản lý đổi mới phương pháp dạy học (PPDH) môn Tiếng Việt lớp 5 nói riêng ở các trường tiểu học quận vẫn còn khá bất cập; đặc biệt là còn nhiều hạn chế trong quản lý dạy học theo hướng phát triển năng lực cho HS. Vì vậy, việc tiếp tục đổi mới quản lý dạy học môn Tiếng Việt lớp 5 ở các trường tiểu học là vô cùng cần thiết.

2. Nội dung nghiên cứu

2.1. Thực trạng đổi mới PPDH môn Tiếng Việt lớp 5 và quản lý đổi mới PPDH môn Tiếng Việt lớp 5 ở các trường tiểu học quận Bình Tân, tp Hồ Chí Minh

Tác giả khảo sát thực trạng đổi mới PPDH môn Tiếng Việt lớp 5 và quản lý đổi mới PPDH môn Tiếng Việt lớp 5 ở các trường tiểu học quận Bình Tân, TPHCM để làm cơ sở thực tiễn đề xuất các biện pháp quản lý đổi mới PPDH môn Tiếng Việt lớp 5 của CBQL ở 11/20 trường tiểu học quận Bình Tân, TPHCM; với CBQL: 30; GV: 100; HS:120. Phương pháp khảo sát bằng phiếu hỏi; phương pháp quan sát, phỏng vấn.

Từ kết quả khảo sát về thực trạng đổi mới PPDH môn Tiếng Việt lớp 5, thực trạng về công tác quản lý đổi mới PPDH môn Tiếng Việt lớp 5 của HT các trường TH quận Bình Tân, thành phố Hồ Chí Minh, tác giả rút ra một số nhận định chung sau:

Hệ công lập có 20 trường Tiểu học và 600 phòng,

tăng 11 trường so với thời điểm tách quận; số lượng tăng 32 746 HS, tăng 383 phòng học; Hệ tư thực có 3 trường và 18 phòng học với 556 HS; trong những năm qua, giáo dục Tiểu học đã được đầu tư xây dựng mới nhiều ngôi trường có quy mô đạt chuẩn, tạo điều kiện tốt cho học tập và sinh hoạt. Năm học 2021-2022 là 42 617 HS; trong đó công lập 38 361 HS và tư thực 556 HS.

- Các trường thực hiện tốt kế hoạch và chủ đề năm học, tích cực tham gia phong trào mà Ngành phát động, xây dựng môi trường học thân thiện, HS tích cực. Tất cả giáo viên đều xây dựng kế hoạch tự tu dưỡng rèn luyện, phấn đấu học tập và làm theo tấm gương, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh theo vị trí công tác của mình, là tấm gương đạo đức, tự học và sáng tạo cho HS.

- Đã giữ vững được chất lượng giáo dục TH, trang bị đủ sách giáo khoa, trang thiết bị trường học cho các lớp. Thực hiện kịp thời các chuyên đề, thao giảng cấp quận, cấp trường để giúp GV tự tin hơn trong giảng dạy.

- Đội ngũ CBQL trẻ, nhiệt tình, năng động, sáng tạo trong công tác, luôn cố gắng khắc phục khó khăn, hoàn thiện tay nghề, vận dụng linh hoạt các phương pháp, kỹ thuật dạy học phát huy tính tích cực của HS và ứng dụng CNTT trong giảng dạy. Đa số sử dụng được bảng tương tác trong dạy học.

Đa số CBQL và GV đã nhận thức được sự đúng đắn và sự cần thiết phải đổi mới PPDH môn Tiếng Việt lớp 5 trong giai đoạn hiện nay, hiểu được tầm quan trọng của việc đổi mới PPDH môn Tiếng Việt lớp 5 vừa là mục tiêu then chốt, vừa là giải pháp đột phá để nâng cao chất lượng dạy học.

CBQL các trường đã nhận thức vị trí đặc biệt quan

trọng của công tác quản lý đổi mới PPDH sẽ tác động lớn đến việc nâng cao chất lượng dạy học trong nhà trường, do đó, trong công tác chỉ đạo đã triển khai thực hiện trong kế hoạch năm học, kế hoạch học kì, kế hoạch hàng tháng khá cụ thể và chi tiết. CBQL các trường chỉ đạo các tổ chuyên môn tổ chức học tập, thảo luận các chuyên đề liên quan đến việc đổi mới PPDH môn Tiếng Việt lớp 5; thao giảng rút kinh nghiệm các bài dạy theo hướng đổi mới PPDH môn Tiếng Việt lớp 5; bồi dưỡng và rèn luyện các kỹ năng soạn bài, kỹ năng dạy học cho việc đổi mới PPDH môn Tiếng Việt lớp 5; cụ thể hóa các chế định giáo dục đào tạo về đổi mới PPDH môn Tiếng Việt lớp 5, thành những quy định nội bộ, các hướng dẫn để GV thực hiện, nhờ đó mà việc thực hiện đổi mới PPDH môn Tiếng Việt lớp 5 đã đạt được những kết quả đáng khích lệ.

Hầu hết các CBQL đã thực hiện tốt chức năng tham mưu cho các cấp ủy Đảng, Chính quyền địa phương các cấp về việc thực hiện chủ trương và kế hoạch phát triển GD&ĐT trên địa bàn; phát huy được vai trò của Hội khuyến học, Ban đại diện CMHS, vận động các ban ngành đoàn thể, các đơn vị, doanh nghiệp đóng trên địa bàn trong việc huy động các nguồn lực để xây dựng CSVN trường lớp, bổ sung TBDH phục vụ cho việc đổi mới PPDH môn Tiếng Việt lớp 5.

Tuy nhiên, trong công tác chỉ đạo hoạt động của tổ chuyên môn chưa đi vào chiều sâu còn mang tính hành chính, chưa thường xuyên kiểm tra việc thực hiện, và tổ chức phân tích bài dạy minh họa theo hướng đổi mới PPDH môn Tiếng Việt lớp 5 để rút kinh nghiệm, nhân rộng ra trong tổ và trường, chưa có những quy định và hướng dẫn cụ thể trong sinh hoạt chuyên môn của các tổ.

Công tác quản lý kiểm tra, đánh giá kết quả học tập của HS có chuyển biến nhưng ở một số trường cũng chưa thực hiện thường xuyên, việc ra đề còn mang nặng cảm tính, nội dung đề kiểm tra chưa chú trọng đến đánh giá kỹ năng, do đó, chưa có tác dụng cao trong việc thúc đẩy HS tự học, chưa phát huy tính sáng tạo của HS.

2.2. Đề xuất các biện pháp quản lý hoạt động đổi mới PPDH môn tiếng việt lớp 5 ở các trường tiểu học quận Bình Tân, thành phố Hồ Chí Minh

2.2.1. Nâng cao nhận thức, thái độ về đổi mới PPDH cho đội ngũ CBQL và GV

Quản trị cho CBQL, GV các chủ trương, đường lối, chính sách của Đảng và Nhà nước về GD & ĐT để nâng cao ý thức, trách nhiệm của CBQL, GV trong công tác quản lý, giảng dạy, đưa chất lượng giáo dục của nhà trường ngày càng tốt hơn.

Nâng cao nhận thức về vai trò, ý nghĩa của việc

đổi mới PPDH môn Tiếng Việt nhằm giúp cho CBQL, GV thấy rõ ý nghĩa, tầm quan trọng của chính sách, chủ trương của Đảng và Nhà nước về đổi mới giáo dục nói chung, đổi mới PPDH nói riêng. Do vậy, tăng cường bồi dưỡng nhận thức về đổi mới PPDH môn Tiếng Việt cho đội ngũ CBQL và GV là biện pháp rất quan trọng.

2.2.2. Cải tiến công tác quản lý hoạt động giảng dạy và bồi dưỡng kỹ năng về đổi mới PPDH môn Tiếng Việt cho đội ngũ giáo viên

Bồi dưỡng các kỹ năng sư phạm, nắm vững các PPDH tích cực, nâng cao năng lực sử dụng TBDH; đặc biệt là các phương tiện dạy học hiện đại, thành thạo kỹ năng ứng dụng CNTT vào dạy học. Nhằm nâng cao năng lực chuyên môn nghiệp vụ cho đội ngũ GV để thực hiện tốt việc đổi mới PPDH.

Quản lý chặt chẽ nề nếp giảng dạy của GV, từng bước nâng cao năng lực dạy học theo hướng đổi mới PPDH môn Tiếng Việt trên cơ sở cải tiến các PPDH truyền thống và áp dụng các PPDH tích cực vào dạy học, góp phần thực hiện thành công đổi mới PPDH môn Tiếng Việt.

Để nâng cao chất lượng dạy học nhân tố quyết định chính là đội ngũ GV. Chính vì vậy, để thực hiện việc đổi mới PPDH môn Tiếng Việt có hiệu quả, người CBQL cần phải quản lý tốt đội ngũ GV bao gồm các nội dung sau:

** Tổ chức, chỉ đạo việc thực hiện đổi mới PPDH môn Tiếng Việt của giáo viên*

** Tăng cường công tác dự giờ, đánh giá, rút kinh nghiệm giờ dạy theo hướng đổi mới PPDH môn Tiếng Việt*

** Bồi dưỡng kỹ năng về đổi mới PPDH môn Tiếng Việt cho đội ngũ giáo viên*

2.2.3. Tăng cường quản lý hoạt động của tổ chuyên môn trong việc đổi mới PPDH môn Tiếng Việt

Giúp CBQL theo dõi chặt chẽ hoạt động chuyên môn của GV, như quản lý việc thực hiện tiến độ chương trình; thực hiện đổi mới PPDH gắn liền với đổi mới chương trình, nội dung sách giáo khoa; xây dựng kế hoạch dạy học; thực hiện nghiêm túc giờ dạy trên lớp; kiểm tra hồ sơ giáo viên; dự giờ đánh giá thi đua GV; kiểm tra, đánh giá HS.

Giúp sinh hoạt tổ chuyên môn đi vào chiều sâu, phát huy được tác dụng thực sự trong việc nâng cao hiệu quả quản lý của tổ chuyên môn trong việc tổ chức thực hiện kế hoạch dạy học, nội dung, chương trình sách giáo khoa và đổi mới PPDH môn Tiếng Việt, thông qua đó nâng cao chất lượng đội ngũ và chất lượng giờ dạy.

Đổi mới PPDH môn Tiếng Việt sẽ đi vào thực tiễn

và được thực hiện có chất lượng chỉ khi hoạt động của tổ chuyên môn có hiệu quả. Quản lý hoạt động của tổ chức chuyên môn theo hướng đổi mới PPDH môn Tiếng Việt bao gồm các nội dung như:

** Lập kế hoạch, xây dựng quy định nội bộ về hoạt động của tổ chuyên môn nhằm đổi mới PPDH môn Tiếng Việt*

** Tổ chức, chỉ đạo đổi mới hoạt động của các tổ chuyên môn*

** Đổi mới cách thức kiểm tra đánh giá hoạt động tổ chuyên môn*

** Tạo động lực cho hoạt động của tổ bộ môn*

2.2.4. Đẩy mạnh quản lý hoạt động của giáo viên chủ nhiệm và phối hợp với các đoàn thể trong nhà trường đối với việc đổi mới PPDH môn Tiếng Việt

Phát huy vai trò của GV chủ nhiệm, Đội thiếu niên tiền phong HCM trong việc giáo dục động cơ, thái độ học tập, hình thành và phát triển phương pháp học tập đúng đắn cho HS.

Thông qua các hoạt động của chủ nhiệm lớp và các tổ chức đoàn thể, CBQL nắm bắt được tâm tư nguyện vọng HS. Từ đó, tăng cường quản lý nề nếp học tập của HS, hướng dẫn HS xây dựng kế hoạch học tập, hình thành thói quen tự học trong HS.

Để đổi mới PPDH, đồng thời với việc quản lý hoạt động dạy của thầy, thì cần phải quản lý hoạt động học của trò, và muốn thế phải thông qua GV chủ nhiệm và các đoàn thể trong nhà trường. Thực hiện biện pháp này cần quan tâm các vấn đề sau:

** Quản lý việc lập kế hoạch, xây dựng các quy định nội bộ và tổ chức thực hiện kế hoạch của chủ nhiệm lớp và phối hợp với các đoàn thể trong trường*

** Tổ chức, chỉ đạo hoạt động của chủ nhiệm lớp, phối hợp với Đội thiếu niên tiền phong Hồ Chí Minh*

** Đổi mới cách kiểm tra, đánh giá thi đua*

2.2.5. Tăng cường quản lý hoạt động học tập của HS theo hướng đổi mới PPDH môn Tiếng Việt

Đổi mới công tác giáo dục động cơ, thái độ học tập, bồi dưỡng phương pháp tự học, rèn luyện các kỹ năng tự học và phương pháp nghiên cứu nói chung, nhằm nâng cao chất lượng hoạt động học tập của HS.

Chỉ đạo GV hướng dẫn cho HS lập kế hoạch tự học: Kế hoạch tự học cần nêu rõ mục tiêu phân đầu, nội dung học tập hàng ngày, hàng tuần, hàng tháng ở trường và ở nhà, chính khóa và ngoại khóa, tiến độ công việc, lập thời gian biểu tự học. Yêu cầu các em dành thời gian thích đáng cho việc tự học, tự nghiên cứu ở nhà. Hướng dẫn HS để sau mỗi tuần các em tự đánh giá những việc đã làm được, những việc chưa thực hiện được và nêu lên hướng khắc phục.

2.2.6. Đổi mới kiểm tra, đánh giá kết quả học tập của HS

Tổ chức thi, kiểm tra, đánh giá kết quả học tập một cách nghiêm túc, nhằm kích thích sự nỗ lực, lòng say mê học tập và tạo niềm tin về sự công bằng trong phụ huynh và HS.

Đánh giá chính xác, công bằng, khách quan kết quả học tập, rèn luyện của HS để tạo động lực thúc đẩy hoạt động dạy và hoạt động một cách tích cực, giúp CBQL tìm ra các biện pháp phù hợp nhằm nâng cao chất lượng giảng dạy và học tập, đáp ứng yêu cầu công tác đổi mới kiểm tra, đánh giá HS hiện nay.

Đây cũng là cơ sở cho CBQL đánh giá thi đua trong GV và HS, thúc đẩy GV thực hiện đổi mới PPDH môn Tiếng Việt một cách có hiệu quả.

2.2.7. Đảm bảo các điều kiện thiết yếu về CSVC, TBDH và kinh phí phục vụ đổi mới PPDH môn Tiếng Việt

Tăng cường đầu tư, xây dựng CSVC trường học và mua sắm, bổ sung TBDH để đáp ứng yêu cầu đổi mới PPDH môn Tiếng Việt, nâng cao chất lượng giờ dạy. Huy động được các nguồn lực trong và ngoài nhà trường phục vụ cho việc dạy học.

Giúp GV nhận thức được việc sử dụng TBDH không chỉ là phương tiện giảng dạy của GV mà còn là công cụ, đối tượng, nguồn tri thức cho HS, giúp HS phát triển năng lực nhận thức và rèn luyện các kỹ năng.

CSVC-TBDH là phương tiện lao động sư phạm của GV và HS, là một trong những điều kiện thiết yếu để tiến hành quá trình dạy học có chất lượng và hiệu quả. Chính vì vậy, người HT phải quan tâm đến việc tăng cường trang bị CSVC, TBDH trong hoạt động đổi mới PPDH.

3. Kết luận

Qua khảo sát thực trạng đổi mới PPDH môn Tiếng Việt và quản lý đổi mới PPDH môn Tiếng Việt lớp 5 ở các trường TH quận Bình Tân, TPHCM cho thấy, trong những năm qua công tác quản lý đổi mới PPDH môn Tiếng Việt của hiệu trưởng đã có sự chuyển biến nhất định, góp phần nâng cao chất lượng dạy học.

Tài liệu tham khảo

1. Bộ Giáo dục và Đào tạo (2020), *Thông tư số 28/2020/TT-BGDĐT ngày 04/9/2020 về ban hành Điều lệ trường tiểu học.*

2. Bộ Giáo dục và Đào tạo (2018), *Chuẩn nghề nghiệp giáo viên cơ sở giáo dục ban hành kèm theo Thông tư số 20/2018/TT-BGDĐT ngày 22/8/2018 của Bộ trưởng Bộ GDĐT.*

3. Đảng cộng sản Việt Nam (2013), *Nghị quyết Hội nghị BCH TW Đảng lần thứ 8 (Khóa XI).*